

НОВИ САД - На данашњи дан 1833. године рођен је српски писац Јован Јовановић Змај, члан Српске краљевске академије. Гимназију је учио у Халашу и Пожуну (садашња Братислава), а матурирао је у Словачкој Трнави. Пре медицине коју је завршио у Пешти, студирао је права у Пешти, Прагу и Бечу. Радио је као лекар у Новом Саду, Панчеву, Сремским Карловцима, Футогу, Београду, Загребу и Бечу, а у Београду је од 1890. до 1898. био драматург Народног позоришта. Сјајан лиричар, према оцени књижевне критике "песнички израз духовног и душевног живота српског народа" у другој половини 19. века. Као песник развијао се под утицајем српске народне поезије и лирике Бранка Радичевића. Осим лирике, написао је велики број родољубивих као и политичко-сатиричних песама, а као дечји песник непревазиђен је у српској књижевности. Основао је и уређивао књижевни лист "Јавор", сатиричне листове "Змај", "Жижа", "Стармали" и поучни дечји лист "Невен", непревазиђен и по садржини и по уметничким и графичким решењима. Преводио је са руског, немачког, мађарског и енглеског. Дела: "Певанија", "Ђулићи", "Ђулићи увеоци", песничка легенда "Видосава Бранковић", "Чика Јова српској деци", шаљиви комад "Шаран".

Данас је петак, 6. децембар, 340. дан 2019. До краја године има 25 дана.

1421 - Рођен је енглески краљ Хенри VI, последњи монарх из династије Ланкастер, који је формално постао владар 1422. у осмом месецу живота. Свргнут је у династичким борбама ("Рат двеју ружа") и убијен у мају 1471. у лондонском затвору "Тауер".

1492 - Шпански морепловац италијанског порекла Кристифор Колумбо открио је острво Хиспаниола. На њему се данас налазе две државе - Хаити и Доминиканска Република.

1507 - Немачки картограф Мартин Валдземилер објавио је прву географску карту новог континента којем је дао име Америка. У време израде новог издања Птоломејевог атласа читао је писма Америго Веспучија из Новог света, у којима је италијански морепловац тврдио да пут преко Атлантика не води у Азију већ на, до тада, непознат континент. Валдземилер је тада нови континент назвао - Америка.

1792 - Жирондинци су у време Француске револуције одлучили да краљу Лују XVI, буде суђено. Револуционарни суд га је потом осудио на смрт и краљ је 1793. погубљен на гиљотини.

1877 - Амерички проналазач Томас Едисон демонстрирао је у Вест Оринџу у Њу Џерсију први звучни снимак.

1882 - Умро је енглески писац Ентони Тролоп, који је у великом броју романа реалистично описивао грађанске слојеве викторијанске Енглеске. Међу њима су најуспелији романи из циклуса о имагинарној покрајини Барсетшир, попут "Стражара", "Торњеви Барчестра" и "Последње хронике Барсета", у којима се појављују исти ликови у различитом животном добу.

1889 - Умро је амерички државник Џеферсон Дејвис, председник Конфедерације Држава Америке (11 отцепљених јужних држава САД) током грађанског рата од 1861. до 1865. Ухапшен је после пораза јужних држава у грађанском рату, али је 1867. пуштен из затвора без суђења.

1907 - У једној од најтежих несрећа у рудницима САД, погинуо је 361 рудар у руднику угља Монона у Вирџинији.

1916 - Немачке трупе су у Првом светском рату ушле у румунску престоницу Букурешт.

1917 - Скупштина у Хелсинкију прогласила је независност Финске, коју је признала

совјетска Русија. Финска је после Наполеонових ратова потпала под власт Русије и 1809. постала је велико војводство у саставу руског царства. До тада она је била саставни део Шведске.

1917 - У судару француског брода "Мон Блан" натовареног експлозивом, укључујући 5.000 тона ТНТ, с белгијским бродом "Имо" у луци града Халифакс у Канади, погинуло је више од 1.500 особа, око 8.000 је рањено и велики део града је разорен.

1921 - Потписан је споразум којим је успостављена Ирска Слободна Држава. Из њеног оквира изузета је Северна Ирска, односно већи део Алстера, која је остала саставни део Уједињеног Краљевства.

1925 - Италија и Египат потписали су споразум о границама италијанске колоније Либије.

1938 - Француска и Немачка потписале су споразум о неповредивости међусобних граница, који су Немци погазили у Другом светском рату.

1941 - У бици за Москву, совјетска армија је у Другом светском рату прешла у противофанзиву против немачке војске која је све време, до тада, напредовала од почетка рата. На фронту широком 300 километара немачке линије су пробијене нападом седам совјетских армија и два коњичка корпуса. Читаве немачке дивизије биле су прегажене или опкољене и касније разбијене. До краја фебруара 1942. фронт је померен 115 до 200 километара од Москве.

1959 - Умро је српски писац Јован Палавестра, критичар и новинар. Писао је приповетке и драме, позоришну и књижевну критику. Преводио је Пшибишевског, Флобера, Бодлера. Дела: драме "Савести на ветру", "Човјек који се снашао", "Велики скандал", збирке приповедака "Сиви видици", "На белом хлебу".

1971 - Индија је признала Бангладеш, бивши Источни Пакистан, а Пакистан је узвратио прекидом дипломатских односа са Индијом.

1978 - Шпанци су референдумом одобрили нови устав, према којем је Шпанија дефинисана као уставна монархија с парламентарном демократијом.

1989 - У најгорем масовном злочину у историји Канаде, убица је усмртио 14 студенткиња Универзитета у Монреалу и потом се убио.

1992 - Хинду екстремисти уништили су џамију у Ајођи на северу Индије, коју су, како се верује, муслимански освајачи изградили у средњем веку на згаришту великог хинду храма који су разорили. У експлозији верских страсти хиндуса и муслимана у Ајођи је погинуло најмање 400 особа.

1995 - Између Хабаровска и Сахалина пао је руски авион типа "Ту-154" и удес није преживео нико од 97 путника и чланова посаде.

1997 - Најмање 85 лица погинуло је близу Иркутска кад се руски транспортни авион типа "Ан-124" који је превозио два борбена авиона, срушио на једно стамбено насеље.

2001 - Антиталибанске снаге заузеле су главну базу вође исламских терориста Осаме бин Ладена у планинском подручју на истоку Авганистана, али им је сам саудијски терориста умакао.

2004 - Лидери 12 јужноамеричких држава, који представљају 361 милион људи, потписали су у перуанском граду Куску декларацију о стварању Јужноамеричке заједнице народа.

2005 - Приликом пада иранског војног авиона типа "Херкулес" на густо насељену четврт Техерана, погинуло је свих 94 путника и чланова посаде, као и 34 особе на земљи.

2005 - У самоубилачком нападу две жене бомбаша на полицијску академију у Багдаду, погинуло је најмање 45 лица, а 75 је рањено.

2006 - Доњи дом аустралијске скупштине усвојио је закон којим се одобрава клонирање људи у терапеутске сврхе, што је горњи дом (сенат) већ раније усвојио. Нови закон дозволио је производњу људских ембриона клонирањем, ради узимања матичних ћелија. Та техника наводно отвара пут лечењу болести као што су дијабетес, карцином и Алцхајмерова болест.

2007 - У експлозији метана у руднику угља "Сињао" у провинцији Шанси, на северу Кине погинуло је 105 рудара, док је 26 остало заробљено у окнима. У кинеским рудницима честе су несреће с трагичним исходом.

2017 - Председник САД Доналд Трамп је, описавши то као прихватање "историјске и садашње реалности", изјавио да је дошао тренутак да Јерусалим буде званично признат као главни град Израела.

(Танјуг)